

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kuntien keskustelutilaisuus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisista tavoitteista

11.11.2020 verkkoseminaari
YHTEENVETO

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisten tavoitteiden luonnos

OHJAUS JA YHTEISTYÖ

Valtakunnallinen ohjaus ja johtaminen

Tiedon hyödyntämistä ja avaamista ohjataan ja johdetaan valtakunnallisesti.

Lait ja periaatteet edellyttävät ja mahdollistavat

Lait, asetukset ja määräykset sekä periaatteet ja linjaukset edellyttävät ja mahdollistavat tiedon hyödyntämisen ja avaamisen.

Yhteistyö yli sektorirajojen ja kansainvälisesti

Tiedon hyödyntämiseksi ja avaamiseksi tehdään laajasti yhteistyötä valtakunnallisesti yli sektorirajojen julkisen, yksityisen ja 3. sektorin kesken sekä kansainvälisesti.

STRATEGIA JA TOIMINTA

Asiakaslähtöisyys perustana

Asiakkaiden tarpeet ja asiakaslähtöisyyden parantaminen ovat tiedon hyödyntämisen ja avaamisen lähtökohta.

Hyödyt tunnistettu

Tiedon yhteiskunnallinen arvo ja vaikuttavuus sekä hyödyntämisen ja avaamisen tuomat hyödyt on laajasti tunnistettu.

Perustehtävä ja strateginen tavoite

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on kirjattu osaksi organisaatioiden perustehtävää ja strategiaa.

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen osa arkea

Tiedon avaaminen, tietoperusteinen päätöksenteko ja johtaminen ovat osa normaalia toimintaa, prosesseja ja toimintakulttuuria.

Estetään tiedon käyttäminen pahaan

Tunnistamme riskit ja estämme aktiivisesti tiedon käyttämisen väärin tarkoituksiin.

TIETO

Tietovarannot tunnetaan

Tunnettu tietoympäristön, tietovarannot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi kuvattu.

Tieto koottu yhteen

Keskeiset kansalliset tietovarannot on tunnistettu ja niiden tieto keskitetty hyödynnettävissä.

Tieto laadukasta

Hyödynnettävät tiedot ovat laadukkaita kansallisten laatuksien mukaisesti.

Rajapinnat käytössä

Tieto on saatavilla ohjelmointirajapintojen (API) kautta ja rajapintoja käytetään aktiivisesti.

Tietoturva ja tietosuoja huomioitu

Tietoturva- ja tietosuojariskit on tunnistettu ja tiedon hyödyntämiselle ja avaamiselle on luotu turvalliset käytännöt.

MAHDOLLISTAJAT

Riittävä resursointi

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen allokoidaan resursseja valtakunnallisesti.

Tukea ja opastusta saatavilla

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on saatavilla tukea ja opastusta eri muodoissa.

Korkeatasoinen osaaminen

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen taso on korkea ja osaamiseen kehittämiseen on tarjolla selkeitä koulutuspolkuja.

Alustoja ja työkaluja tarjolla

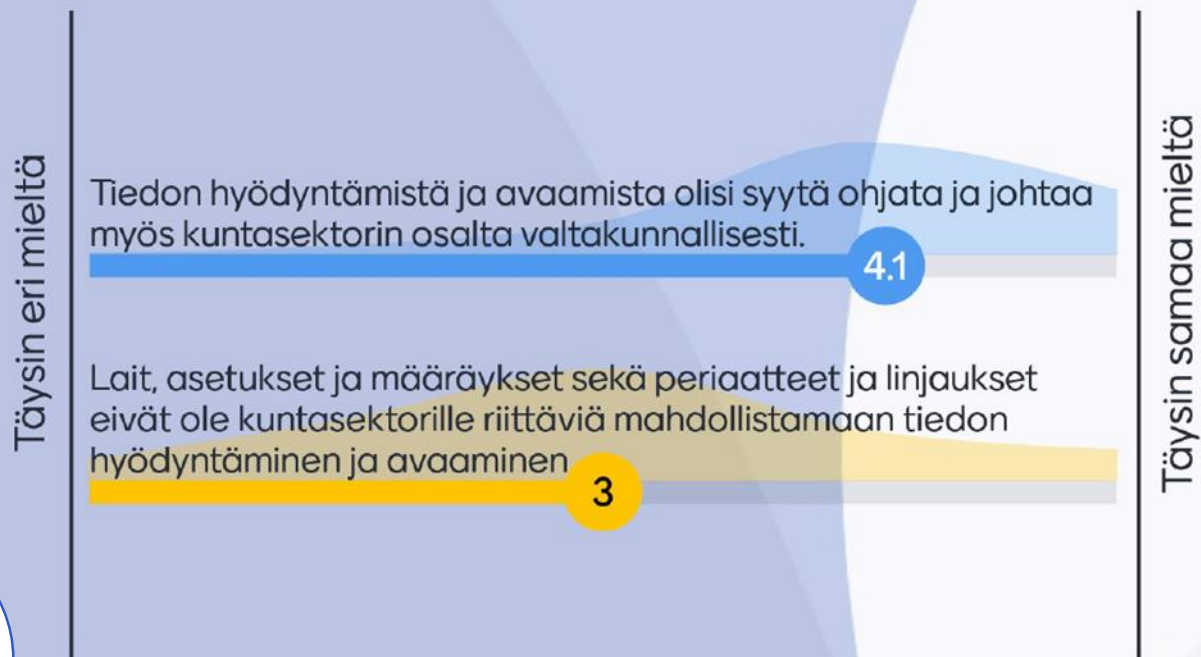
Tarjolla avoimia ja helposti käyttöön otettavia alustoja, kehitysympäristöjä ja työkaluja tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen.

Äänestystulokset tilaisuudessa esitettyihin väittämiin

11.11.2020

TEEMA: Ohjaus ja yhteistyö

Vastaajien määrä

27

- Vastaajat ovat pääsääntöisesti samaa mieltä siitä, että tiedon hyödyntämistä ja avaamista olisi syytä ohjata ja johtaa kuntasektorin osalta valtakunnallisesti. (vastausten painotettu keskiarvo 4.1/5, ja suurin osa vastauksista painottuu lähemmäs "täysin samaa mieltä" -laitaa)
- Vastaajien mukaan lait, asetukset ja määräykset sekä periaatteet ja linjaukset eivät ole kuntasektorille täysin riittäviä tällä hetkellä mahdollistamaan tiedon hyödyntäminen ja avaaminen, ja tällä saralla on siten kehitettävää. (vastausten painotettu keskiarvo 3/5). Vastauksissa on kuitenkin varsin paljon hajontaa.

Avoimia kommentteja teeman ohjaus ja yhteistyö strategisista tavoitteista

Pitäisikö esimerkiksi jotain tavoitteita lisätä tai poistaa?

Yleiset kommentit

- Näyttää ihan hyvältä kokonaisuudessaan.
- Tavoitteet riittävät. Tasoja pitää olla, koska tietotarpeet on hyvin erilaisia pienessä maalaiskunnassa tai pääkaupunkiseuduilla.

Tavoite: Valtakunnallinen ohjaus ja johtaminen

- Yhteinen tietopolitiikka on tärkeää, konkreettista tietoalueittain/toimialoittain tarvitaan.
- Kansallinen ohjaus on hyvä asia, mutta ohjauselin ei voi olla diktaattori. Muutoksille ja toimeenpanolle tulee varata myös riittävästi aikaa.
- Pitäisi tarkentaa tietoperusta mitä halutaan jakaa valtakunnallisesti.
- Oikein hyvä, että saadaan asiaan kansallinen ohjaus. On tärkeää saada ensin kansallisesti kokonaisuus kuntoon ennen kuin avataan tietoa Eurooppaan.
- Nostaisin ohjauksen ja yhteistyön strategisiin tavoitteisiin nykyistä vahvemmin kansalais-/kuntalais-/käyttäjälähtöisyyden. Asiakslähtöisyys on kyllä strategia ja toimintatasolla, mutta käyttäjälähtöisyys pitäisi kyetä vahvasti liittämään ohjaustasoon.
- Valtion tiedonhallintakartan ja kuntien tiedonhallintamallin tietovarantotasoinen tarkastelu on tärkeää. Kuka johtaa tätä työtä?
- Kuka tulee valtakunnan tasolla olemaan datan vahtina? Vaatii vahvaa valtakunnallista rekisteriä, vaaditaan kokoava tekijä, jonka kautta tieto menee ja tieto validoidaan ja katsoo kuka tietoa tarvitsee, nyt suuri ongelma että ei voida yhdistää tiedon tarjoajaa ja niitä, jotka tietoja tarvitsee.
- Konkreettinen ohjausmandaatti selkeämmin sovittava, jotta kunnat ymmärtävät liittyä yhdessä tekemiseen. Isoilla ja pienillä kunnilla täysin erilaiset lähtökohdat, mikä huomioitava.

Tavoite: Lait ja periaatteet edellyttävät ja mahdollistavat

- Nykytilanne on liian rakeinen lakien kannalta. Joutuu tulkitsemaan laajaa lainsäädäntöä ja kokonaisuus ei hahmotu helposti. Selkiyttämistä kaivataan.
- Asioita kirjoitettu liian moniin lakeihin, lainsäädäntöä varsin paljon, sekavaa.

Muut kommentit

- Tavoitepohdinnassa on myös hyvä pitää mielessä kustannustietoisuus. Kaikkea kivaa ja hyödyllistäkään ei voi toteuttaa, sillä kerrannaisvaikutukset työn ja kustannusten muodossa täytyy muistaa. Eli tarkoin pohdittava päätavoitteet.
- Minkä tiedon hyödyntämistä? Pitäisi tarkentaa.
- Määritellään Tiedon hyödyntämisen käsite ja miten Tiedon hyödyntämistä voi mitata objektiivisesti.
- Tiedon hyödyntäminen kuntalaisen parempaan palveluun, onko tämä näkökulma mukana?
- Enemmän houkuttelevuutta eikä pakkoa.
- Järjestelmien yhteensopivuus.
- Tiedonhallintamallin sisältö kunnissa tulisi saattaa kansallisen tason toimijoiden käyttöön -- > tietopyynnöt yms. voidaan tehdä siten, että manuaalisen työn määrä pienenee kun osataan pyytää asioita suhteessa tiedonhallintamalliin.
- Tiedoista kyettävä keskustella ilman kytkentää tietojärjestelmiin.
- Miten strategiaa pitäisi toteuttaa käytännössä?
- Tiedon määrän vuoksi olisi hyvä että etsitään kansallisesti arvokkaita tietoaineistoja ja aloitetaan avaaminen niistä.

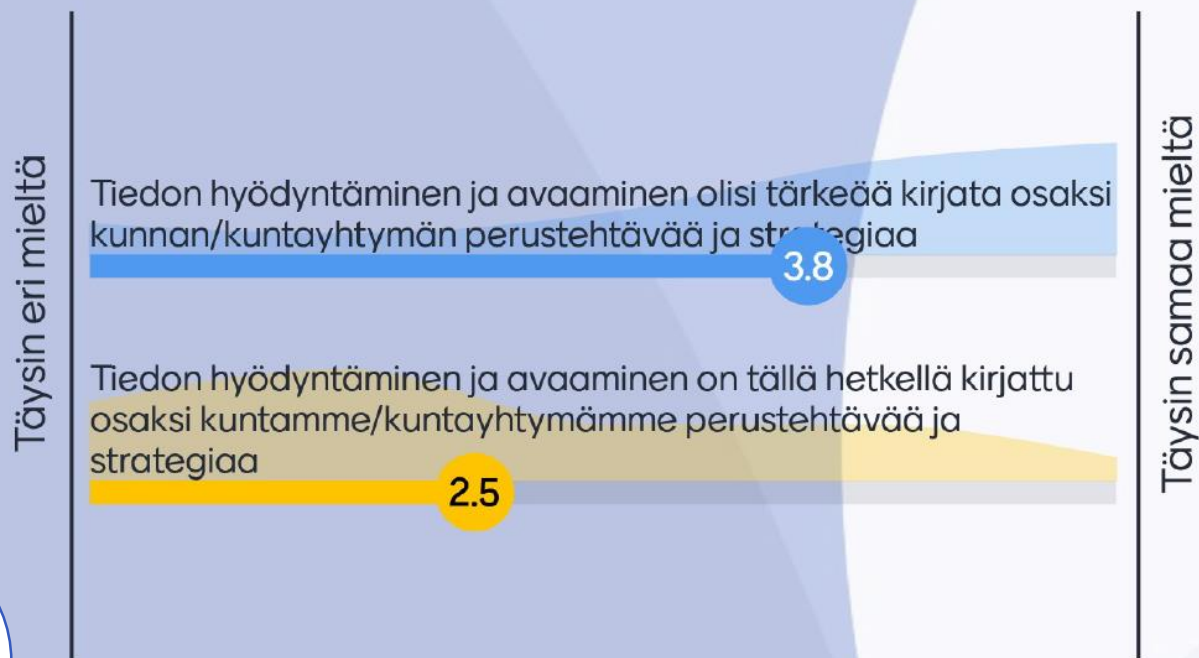
Resurssointi

- Osaamisen varmistaminen.
- Riittävät taloudelliset resurssit.
- On huolehdittava myös taloudellisista resursseista ja osaamisresursseista.
- Pienen kunnan resurssit ja osaaminen erittäin rajallisia. Pieni kunta ostaa osaamista. On käytettävä aikaa siihen, että valitaan ne tärkeimmät ja resursoidaan niiden edistämiseen resursseja. Kovin laajat tavoitteet eivät palvele ketään, koska niiden realistinen toteutus ei ole mahdollista.
- Resurssointi on keskeinen asia. On osattava tehdä priorisointia ja ohjattava resurssit siihen. Kaikkea ei voi saada nyt ja heti.
- Tavoitteiden toteutuminen vaatii riittävän resursoinnin. Muuten jäävät vain tavoitteiksi.

Äänestystulokset tilaisuudessa esitettyihin väittämiin

11.11.2020

TEEMA: Strategia ja toiminta

Vastaajien määrä

29

- Vastaajat ovat pääsääntöisesti samaa mieltä siitä, että tiedon hyödyntäminen ja avaaminen olisi tärkeää kirjata osaksi kunnan/kuntayhtymän perustehtävää ja strategiaa (vastausten painotettu keskiarvo 3.8/5, jonkun verran hajontaa vastauksissa mutta suurin osa vastauksista painottuu lähemmäksi "täysin samaa mieltä" -laitaa)
- Vastaajat ovat jokseenkin eri mieltä siitä, että tiedon hyödyntäminen ja avaaminen olisi tällä hetkellä kirjattu osaksi oman kunnan/kuntayhtymän perustehtävää ja strategiaa (vastausten painotettu keskiarvo 2.5/5). Vastauksissa on kuitenkin varsin paljon hajontaa, joka viittaa siihen, että jossakin kunnissa tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on kirjattu osaksi perustehtävää ja strategiaa eli tilanne on toinen

Avoimia kommentteja teeman strategia ja toiminta strategisista tavoitteista (1/2)

Pitäisikö esimerkiksi jotain tavoitteita lisätä tai poistaa?

Yleinen

Tavoitteet ovat hyviä! Otettu huomioon laajasti asia.

Tavoite: Asiakslähtöisyys perustana

- Asiakkaiden tarpeita on niin monta kuin asiakastakin.
- Tarpeen ja hyötyjen tunnistaminen vaikeaa.
- Tiedoista voidaan koostaa elinkeinoelämää hyödyntäviä kokonaisuuksia ja tarjota siltä pohjalta palveluita. Onko tällainen kuitenkin scopen ulkopuolella? vrt. <https://vm.fi/yritysdigi>
- Asiakkaiden tietotarpeet ei ole oikeastaan yksin riittävä, se on vain "pintaa". Paremminkin tulisi tunnistaa, mitä tietoa tarvitaan, jotta palveluita voidaan kehittää vastaamaan asiakastarpeita. Eli mitä tietoa tarvitaan, jotta voidaan tuottaa asiakastarpeisiin vastaavia palveluita. Se on silloin eri asia, kuin asiakkaan (suorat) tietotarpeet.
- Onko hyöty enemmän yhteiskunnallinen kuin avaaville toimijoille suoraan kohdistuva? Kuka edustaa tarvetta?
- Asiakslähtöisyyden sijaan tai rinnalla edelleen korostaisin kansalais-/kuntalais-/käyttäjälähtöisyyttä ja hyötytavoitteiden asettamista käyttäjänäkökulmasta.
- Ymmärretään mitä asiakas tarvitsee, ei pelkästään tietotarpeet, esim. sosiaalityössä se voi olla hyvinkin monimuotoisia menetelmät ja tarpeet, ei vaan tietotarpeet.
- Toiminta on asiakslähtöistä mutta tieto on palvelulähtöistä. Tarvitaan ennakoivaa analytiikkaa ongelmien ennakoimiseksi ja luodaan uusia palveluita, jotta nykypäivän ongelmia ei synny.

Tavoite: Hyödyt tunnistettu

- Tiedon yhteiskunnallisen arvon määrittämiseen tarvitaan muutamakin työpaja 😊
- Konkreettiset käytännön esimerkit olisivat tarpeellisia.
- Tiedon avaamisen hyötyjen esiin saaminen ihan keskeistä porukan mukaan saamisessa. Oman toiminnan ymmärrys ja asiakasymmärrys - tehokkaampi toiminta - parempi vastaavuus asiakastarpeisiin - hyvinvoiva Suomi.
- Hyödyt on hyvä tunnistaa, mutta avoimuus on organisaatioille perusarvo ja motivaation tulisi olla "sisäsyntyistäkin". Avoimuudesta saa aiheutua kustannuksia, mutta se voi tuoda hyötyjä omalle organisaatiolle sisäisesti.
- Myös avaajan saamia hyötyjä voisi miettiä. Tämä voisi toimia kannustimena avaamiselle. Jos esim. Avaamisen kautta omat prosessit tehostuu.
- Tiedon avaaminen tuo huomiota laatuun, prosessiin ja palveluun. Se tuo hyötyä avaamista tekevälle organisaatiolle myös, ei pelkästään tiedon hyödyntäjälle.
- Hyötyjä tulisi arvioida paljon laajemmin kuin vain asiakkaiden tietotarpeiden kautta
- Ajatellaanko avaaminen keinona tuottaa kerrannaishyötyjä, joita voitaisiin tavoitella suoraankin?
- Tiedon toisiokäyttöpotentiaali on aina suurempi kuin otaksutaan. Oikeiden kysymysten esittäjät ovat tärkeitä.

Avoimia kommentteja teeman strategia ja toiminta strategisista tavoitteista (2/2)

Pitäisikö esimerkiksi jotain tavoitteita lisätä tai poistaa?

Tavoite: Perustehtävä ja strateginen tavoite

- Suhtaudun ristiriitaisesti siihen, että tiedon hyödyntäminen ja avaaminen tulisi olla osa kuntastrategiaa. Strategian tulisi olla sellainen, että sitä ei liikaa ohjailta, prioriteetit tulisi olla paikallisia. Tulisi katsoa rauhassa mitä tämän uuden lainsäädännön ja tietolainsäädännön kautta saadaan aikaan.
- Vieroksun sitä jos kunnan strategiassa ei tule tiedolla johtaminen esille. Ohjataan toimintaa tiedon osalta valtakunnallisesti mutta ei pakoteta kirjaamaan strategiaan
- Tiedon hyödyntäminen kuntalaislähtökohtaista, kuntien strategiassa tulee näkymään tiedon hallinnan asiat, mitkä ovat kannustimet ja keinot käyttäjähöteisessä toiminnan kehittämisessä.

Tavoite: Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen osa arkea

- Miten luodaan kannusteita Tietoa hyödyntävän kulttuurin omaksumiselle?
- Avoimuus: kaiken toimintamme lähtökohta on avoimuus ja läpinäkyvyys.

Tavoite: Estetään tiedon käyttäminen pahaan

- Suhtaudun tuohon riskienhallinta osuuteen hieman ristiriitaisesti. Tärkeä asia, mutta en oikein usko, että ohjeistus riittää ja pahimmillaan se näyttää jopa tien arvokkaan ja yhdisteltävän datan äärelle.
- Tietosuoja-asiat ovat vaikeita ja tärkeitä. Näihin pitäisi aina ottaa kantaa kun keskustellaan tietoaaineistoista. Henkilötiedot ja tunnistettavuus, miten tietoja yhdistellään.
- Väärinkäyttöön, kriteereihin ja datan yhdistämisen kautta syntyviin riskeihin kaipaisi jotain arviointia/ caset. Tätä tulee tehdä kokoajan kun kenttä kehittyy. Esim. Paikkatiedot ovat tässä haastavia, koska yhdisteltävyys muihin datoihin helppoa.

Muut kommentit

- Sama kommentti kuin aiemmin, eli vähemmän tavoitteita, ja kohdennetaan resurssit niihin. Eli realismia: valintoja täytyy tehdä.
- Tavoitteiden lisäksi tarvitaan konkreettiset suunnitelmat ja resursoinnit toteutukseen
- Miten tämä työ kytkeytyy jatkossa tiedonhallintalautakunnan jaostojen työhön?
- Tietoa tulee johtaa, jotta tiedolla voi johtaa. Jokainen (kunta) joutuu muodostamaan tiedon johdon mallin, prosessit, miten saamme yhteentoimivuuden valtionäkymän ja kuntien kanssa, missä avoimien rajapintojen tarpeita.

Äänestystulokset tilaisuudessa esitettyihin väittämiin

11.11.2020

TEEMA: Tieto

Täysin eri mieltä

Kuntamme/kuntayhtymämme tietoympäristöt on tällä hetkellä hyvin tunnistettu ja kuvattu, tietovarannot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi kuvattu

2.7

Kunnassamme on tietoturva- ja tietosuojariskit tällä hetkellä hyvin tunnistettu ja tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on turvalliset käytännöt

3.4

Täysin samaa mieltä

Vastaaajien määrä

23

- Vastajat ovat jokseenkin eri mieltä siitä, että oman kunnan/kuntayhtymän tietoympäristöt olisivat tällä hetkellä hyvin tunnistettu ja kuvattu, tietovarannot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi kuvattu ja siksi tällä saralla riittää kehitettävää. (vastausten painotettu keskiarvo 2.7/5, vastauksissa hajontaa)
- Vastajat ovat jokseenkin samaa mieltä siitä, että omassa kunnassa on tietoturva- ja tietosuojariskit tällä hetkellä hyvin tunnistettu ja tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on turvalliset käytännöt mutta kehitettävää riittää (vastausten painotettu keskiarvo 3.4/5, vastauksissa hajontaa mutta suurin osa vastauksista painottuu lähemmäs "täysin samaa mieltä" -laitaa)

Avoimia kommentteja teeman tieto strategisista tavoitteista

Pitäisikö esimerkiksi jotain tavoitteita lisätä tai poistaa?

Yleinen

- Tavoitteet ovat hyviä.

Tavoite: Tietovarannot tunnetaan

- Kokonaiskuva tietovarannoista ja niihin liittyvistä prosesseista ja keskinäisistä suhteista ym. tulee määriteltyä jo tiedonhallintamalleissa. Niihin on tiedonhallintalk:n ei sitova mallipohja.
- Tiedonhallintamalleissa kuvataan tietovarannot ja niiden kytkennät avoimiksiin saataviin asiakirjoihin ja aineistoihin. Pitäisi ymmärtää, mikä arvo on sillä, että jokaisesta kunnasta tulee tieto samalla rakenteella avoimena!
- Kunnilla lienee jokseenkin samat tietovarannot. Niistä olisi hyvä olla selkeä listaus, mitkä ne ovat, jottei jokainen kunta tulkitse omalla tavalla tietovaranto-käsitettä.
- Pelkkä tietovarantojen kuvaaminen on valtavan iso työ jos ajatellaan koko kuntakenttää.
- Kuntien tietovarantojen ja aineistojen (ja koko tietoarkkitehtuurin) speksit on tulossa kyllä valtakunnallisesti, ei kannata alkaa määrittelemään itse.
- Helsingissä taso vaihtelee, on toimialoja, jotka ovat tehneet pitkään työtä ja kuvanneet tietomallit ja pystyvät täydentämään tietoja ja sitten on sellaisia, jotka lähtevät ensimmäistä kertaa tunnistamaan ja kuvaamaan. Kun työhön on ryhdytty niin löydetty hyödyt.
- Kangasalalla on työstetty tiedonhallintamallia, päätöksenteko hallitukseen tammikuussa, ollaan loppusuoralla mutta ollut savotta.
- Tiedonhallintamallin yhteydessä tietosuojalainsäädäntö uusiutunut ja kunnissa henkilötietosuojia paremmassa jamassa kunnissa, kuntien panostukset vaihtelevat, miten varmistetaan että tietovarannot tulee tunnistettua ja hallita.
- Tiedonhallintamallit vaikuttavat tähän, mutta on hyödyllistä tuntee ja ymmärtää tietovarantojen sisältö. Tiedon rakenteistaminen on suuri työ, mutta siitä olisi tietyissä asioissa suuri hyöty.

Tavoite: Tieto laadukasta

- Avattavan datan kuvaus, rajoitukset mukaan lukien, on tärkeä lisäys. Aina avattava data ei voi olla 100% laadukasta.
- Tiedon laatu kehittyä, kun tietoa käytetään aktiivisesti. Käyttämätön tieto on kallein ja usein laadultaan huonoin. Siksi jo pelkkä tiedon avaaminen auttaa laadun ylläpitoon.

Tavoite: Rajapinnat käytössä

- Semanttiseen yhteentoimivuustyöhön tulee paljon painetta tiedon laadun takaamiseksi. Tässä osuudessa yhteistyö tiedonhallintalain toimeenpanon kautta on keskeistä.
- Rajapintoja kehitettäessä yhteiset standardit, että eri kuntien data helpommin käytettävissä.
- Semanttinen yhteentoimivuus kaiken perusta !!!
- Yhtenäiset tietostandardit (tietorakenteet ym.) hyviä. Rajapintojen osalta eroteltava mikä on yhdessä jaettavaa, mikä kuntatoimijan sisäistä - avointen rajapintojen hyödynnettävyys omassa toiminnassa ehkä rajallista?

Tavoite: Tietoturva ja tietosuojat huomioitu

- Oman tiedon käyttöön liittyvän luvan myöntäminen yksinkertaisesti (käyttäjän näkökulmasta) on hyvä tavoite.

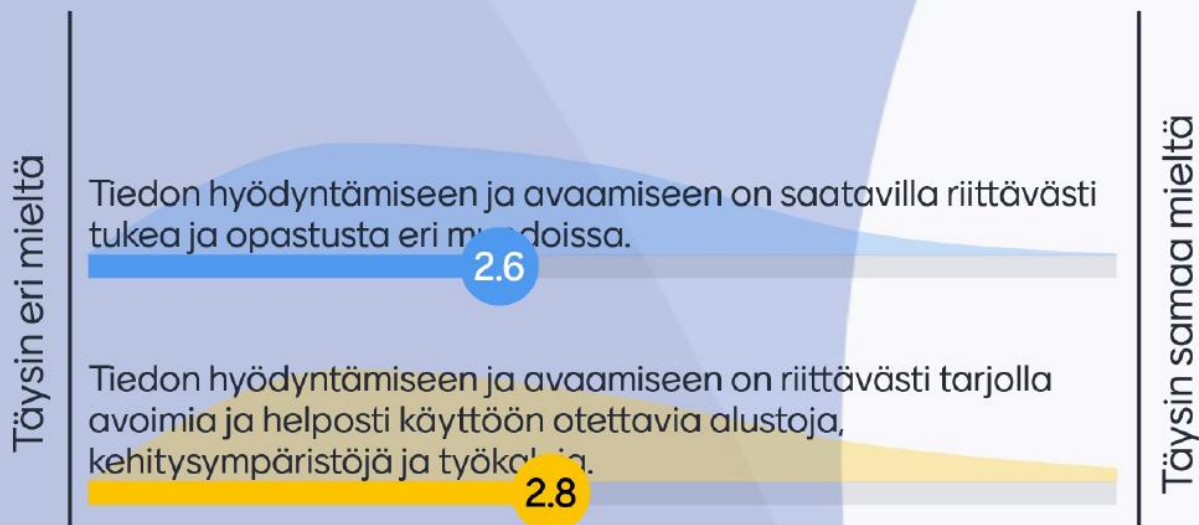
Muut kommentit

- Omadataa kehitetään digikannustinrahalla, tämä pitää yhteensovittaa !
- Huomiona tällainen: Kansallisen tason tietovarannot / -aineistot on suhteellisen helppoja mieltää. Kuntatasolla, kuntien omistama/tuottama tieto, pelkästään jo termit tietovaranto ja tietoaineisto ovat edelleen epäselviä. Nythän esimerkiksi tietovaranto -termi on määritelty aika monessa eri suosituksessa ym. kontekstissa. Termien määrittely yhdenmukaisiksi on olennaista tämänkin hankkeen sisällä.

Äänestystulokset tilaisuudessa esitettyihin väittämiin

11.11.2020

TEEMA: Mahdollistajat

Vastaaajien määrä

20

- Vastajaat ovat jokseenkin eri mieltä siitä, että tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen olisi tällä hetkellä saatavilla riittävästi tukea ja opastusta eri muodoissa ja siksi tämän saralla riittää kehitettävää (vastausten painotettu keskiarvo 2.6/5. Hajontaa vastauksissa on jonkun verran mutta suurin osa vastauksista painottuu lähemmäksi "täysin eri mieltä" -laitaa)
- Vastajaat ovat jokseenkin eri mieltä siitä, että tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen olisi tällä hetkellä riittävästi tarjolla avoimia ja helposti käyttöön otettavia alustoja, kehitysympäristöjä ja työkaluja ja siksi tämän saralla riittää kehitettävää, (vastausten painotettu keskiarvo 2.8/5, vastauksissa jonkun verran hajontaa mutta suurin osa vastauksista painottuu lähemmäksi "täysin eri mieltä" -laitaa)

Avoimia kommentteja teeman mahdollistajat strategisista tavoitteista

Pitäisikö esimerkiksi jotain tavoitteita lisätä tai poistaa?

Tavoite: Riittävä resurssointi

- Eri ohjelmistotalojen integraatiopalikat edellyttävät euroja.
- Eli mahdollistajat kaikki tärkeitä, mutta tulisi esim. rahoituksen osalta pohtia vaiheistamista. Investointivaiheessa tarvitaan enemmän resursseja, kuin ylläpitovaiheessa, jolloin rahoitusta tulisi arvioida sen mukaan.
- Priorisointi on tässäkin tärkeää, sekä se, että osataan arvioida mitkä asiat on järkevää tehdä kansallisesti ja mitä jää kuntien omalle vastuulle.
- Voisi olla hyvä, että kunnat velvoitettaisiin palkkaamaan itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa työntekijän tekemään näitä ja valtio antaisi riittävät taloudelliset resurssit palkkaamiseen.
- Kunnille valtion tasolta kannustimet luoda uusia ratkaisuja.

Tavoite: Tukea ja opastusta saatavilla

- Se, että yksi organisaatio ottaa valtakunnallisesti roolin tuen tarjoamisessa edistää ja nopeuttaa asiaa.
- Standardit rajapinnat ja metatietorakenteet, yhteiset, pysyvät tunnisteet jne: näihin tarvitaan koulutusta ja yhteisen oppimisen tukea.
- Selkeät, yhteiset toimintatavat, kohdennetut konkreettiset aineistot ja niiden y-alustalla kuvatut rakenteet, ohjeistus ja julkaisuprosessi auttavat tässä työssä.
- Yhtenäiset standardit, ohjeet ja tulkinnat esim. tietosuojalaista auttavat avaamisessa. Samoin esimerkkitaapaukset.
- Konkretian kautta, esim. EU:n "arvokkaista tietoaineistoista" joku esimerkki ja toinen esim. henkilötietoihin liittyvä kriittinen käyttötapaus. - näiden kautta linjattavat asiat saadaan esille ja hyöty saadaan ulosmitattuna !

Tavoite: Korkeatasoinen osaaminen

- Korkeakoulu yhteistyössä pitää luoda win-win-win tilanne, siis sellainen, jossa hyötyy kunta, korkeakoulu sekä työntekijät.
- Korkeakoulujen ja yliopistojen kytkeminen on oleellinen osa tulevaisuutta. Tiedon yhteiskäyttöä tulisi tehdä. Jos aiotaan ennakoita niin se on yliopistollisen tutkimuksen kautta. Tarvitaan korkeakouluja löytämään tiedon vastaavuustarpeita ja työkaluja, jotta saadaan ongelmien ennaltaehkäisy todellisuudeksi. Korkeakouluilla ja yliopistoilla on valtava rooli kokonaisuudessa siinä vaiheessa kun tieto on käytettävissä.

Tavoite: Alustoja ja työkaluja tarjolla

- Tiedon hyödyntämistä ja avaamista ehkä hyvä tarkastella omina kokonaisuuksinaan? Näillä voi olla synergiaa, mutta ei välttämättä. Hyödyntämisen menetelmät ja työkalut voivat olla hyvin erilaisia avaamisen työkaluihin nähden?
- Työkaluja on jo avoimia ja ilmaisia, niiden osajia kuntasektorilla on vain melko vähän.
- Kunnan omaan tiedolla johtamiseen (palvelujen kohdistaminen tarpeeseen jne.) omat tarpeet ja välineet, avaaminen muille toimijoille palvelee muita tarpeita.

Muut kommentit

- Tarvitaan selkeät yhteiset pelisäännöt, mihin ohjelmistotalot alistetaan, koska muuten kunnilla rahastetaan huolella, kun sama palikka otetaan käyttöön kaikkialla. Eli mikäli ohjelmistoa käytetään Suomessa, niin sen pitää täyttää tietyt valtakunna...
- Kuntienkin on hyvä huomata omistavansa järjestelmiensä datan. Ei toimittaja voi sanella, avataanko data vai ei.

Kommentteja kokonaisuudesta

Yleinen

- Tavoitteet ovat hyviä! Otettu huomioon laajasti asia.

Resurssointi ja priorisointi

- Resurssointi on keskeinen asia. On osattava tehdä priorisointia ja ohjattava resurssit siihen. Kaikkea ei voi saada nyt ja heti

Konkreettisuus tavoitteena

- Toive, että konkretia saavutetaan ja ,että hankkeesta valmistuu raportti, joka kertoo konkreettisesti mitä lähdetään tekemään ja jalkauttamaan. Lisäksi toivotaan selkeää vastuuttamista toimeenpanoon
  - Käyttötapausten kautta konkretiaan
  - Konkretian lisäksi rajaamisen tuska, laatikoiden sisällä tulee tehdä valintoja jotta saadaan konkretiaa, tulee priorisoida asioita, ja se tulee vielä tehdä
  - Kytkeytyminen valtion tiedonhallintakarttaan ja kuntien tiedonhallintamalleihin, avoimien aineistojen etsiminen yhteisistä tietovarannoista voisi edistää konkretiaa.

Käsitteiden selkeyttäminen

- Kansallisen tason tietovarannot / -aineistot on suhteellisen helppoja mieltää. Kuntatasolla, kuntien omistama/tuottama tieto, pelkästään jo termit tietovaranto ja tietoaaineisto ovat edelleen epäselviä. Nythän esimerkiksi tietovaranto -termi on määritelty aika monessa eri suosituksessa ym. kontekstissa. Termien määrittely yhdenmukaisiksi on olennaista tämänkin hankkeen sisällä.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen tarkastelu

- Tiedon hyödyntämistä ja avaamista ehkä hyvä tarkastella omina kokonaisuuksinaan?

Kommentteja kuntien roolista tiedon hyödyntäjinä ja avaajina

- Avoimen tiedon saavutettavuus lainsäädännön kannalta huomioitava.
- Jalostetun tiedon paluusuunta kuntiin päin tärkeä pointti kuntien hyötynäkökulmasta.
- Keskitetty avaaminen on paljon hallitumpaa kuin se, että jokainen kunta perehtyy avaamiseen erikseen. Keskitetty avaaja on perehtynyt tietosuojanäkökohtiin ja kerää kunnista vain sen tasoista tietoa, jota voi julkistaa. Isot kaupungit voivat ehkä kiinnittää asiantuntijoita avoimendatan problematiikkaan.
- Kunnat nähdään tiedon tuottajina joka kerätään kansallista varantoa varten, vähemmän keskustellaan kunnista tiedon hyödyntäjinä.
- Kunta toimii kansalaisrajapinnassa lähellä ihmistä, tuottaa palveluita → vaikuttaa siihen mitä tietoa kunnissa tarvitaan.

Kommentteja tietotarpeista ja sektorirajoja ylittävän yhteistyön tärkeydestä tiedon avaamisessa

- Tiekartta ohjaukseen ja toimeenpanoon on hyvä mutta ei saa olla liian kiveen hakattu koska volyymit ja tietotarpeet erityyiset eri alueilla.
- Tiedon osalta ei tulisi lukita ajattelumalleja, avataan tunnistettuja tietotarpeita alkuun mutta tulisi tunnistaa myös miten tieto palvelee yrityksiä, sidosryhmiä ja palveluita. Yllättävälläkin tiedolla voi olla merkitystä eri konteksteissa. Sote-alalla tarvitaan muutakin kuin sotetietoa eli sektorirajat ylittävää tietoa, viranomaistiedon reaaliaikaisuus tärkeää.
- On tullut Helsingissä esille, että sote-ala tarvitsee rakennuksiin liittyviä tietoja, vaikea tietää missä tietopohja on, näiden kehittämisessä avoin data on ollut tärkeää.

Kiitos osallistumisesta – yhteisvalmistelu jatkuu!

- Kiitos kommentteista ja vastauksista Mentimeter-kysymyksiin! Kommentit ja vastaukset huomioidaan jatkovalmistelussa.
- Alustava ehdotus kommentoitavana 30.11.2020 asti verkko-osoitteessa [Docs Google alustava ehdotus](#)
- Tilaisuudesta laaditaan tiivis yhteenveto, joka lähetetään osallistujille sähköpostitse ja julkaistaan verkkosivuilla.
- Lisätietoja hankkeen verkkosivuilla www.vm.fi/tiedon-hyodyntaminen-ja-avaaminen ja Trello-verkkoalustalla [tiha-hanke](#)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lisätietoja

Verkkosivut: www.vm.fi/tiedon-hyodyntaminen-ja-avaaminen

Sähköposti: tiha@vm.fi